

Q. P. Code : 23697**(2 ½ Hours)****(Total Marks: 75****Please check whether you have got the right question paper.**

- N. B. :** (1) **All** questions are **compulsory**.
 (2) **Figures** to the **right** indicate **full marks**.
 (3) **Working notes** should form **part of your answers**.
 (4) **Use of simple calculator** is **allowed**.

1. (A) Match the Column (Any Eight) :**(8)**

Group 'A'	Group 'B'
1) Amalgamation of Companies	• Shareholders Funds
2) Personal Investment Accounting	• Fixed income bearing security
3) Equity Shares	• Tangible Fixed Asset
4) Government Bonds	• Current Asset
5) Amalgamation Adjustment Reserve	• AS-13
6) Trade Receivable	• Variable income bearing securities
7) Cum- Interest price of Investment	• AS-14
8) Disclosure of Land and Building	• Statutory Reserve
9) Net Asset Method	• Includes Interest
10) During Internal Reconstruction, increase in the value of asset is	• Purchase Consideration
	• Credited to Capital Reduction A/c
	• Debited to Capital Reduction A/c

(B) State whether the following statements are True or False. Rewrite the statement**(7)****(Any Seven) :**

- No new company is formed at the time of Internal Reconstruction.
- On Amalgamation of companies, the company which takes over another company is called Transferee Company.
- When short term investments are sold, profit on such sale is transferred to profit and Loss account.
- IFRS stands for International Financial Reporting Standards.
- Computer software is shown under the head Intangible assets in the balance sheet of a company.
- Arrears of Preference Dividend is shown under 'Other current Liabilities' in the Balance Sheet of a company.
- Balance in the Capital Reduction account is transferred to Capital Redemption Reserve Account.
- Interest on Debentures is calculated on cost of Debentures.
- Surrendered shares cannot be reissued.
- Capital Work in progress is shown under the head 'Share Capital' in the Balance Sheet of a company.

TURN OVER

2. Following is the Balance Sheet of Hardship Ltd. as on 31st March, 2017: (15)

Liabilities	₹	Assets	₹
14,000 8% Cumulative Preference Shares of ₹100 each	14,00,000	Goodwill	3,30,000
1,60,000 Equity Shares of ₹ 10 each	16,00,000	Land & Building	12,00,000
9% Debentures of ₹ 100 each (Secured on Land & Building)	7,00,000	Inventories	4,40,000
Accrued Interest on Debentures	31,500	Sundry Debtors :	
Director's Loan	1,40,000	Good	7,40,000
Sundry Creditors	6,20,000	Doubtful	1,20,000
		Bank	5,60,000
		Preliminary Expenses	20,000
		Profit & Loss A/c	10,81,500
Total	44,91,500	Total	44,91,500

Contingent Liabilities :

- 1) Arrears of cumulative preference dividend for 2 years.
- 2) Claims for damages pending in the court of law ₹ 2,00,000.

The following scheme of reconstruction was duly approved :

- 1) 8 % Preference Shares of ₹100 each were to be reduced to an equal number of fully paid preference shares of ₹60 each.
- 2) Equity Shares of ₹10 each were to be reduced to an equal number of fully paid equity shares of ₹2.50 each.
- 3) Goodwill, preliminary expenses and accumulated losses are to be written off.
- 4) 8 % preference shareholders agreed to waive one year's dividend and to accept equity shares of ₹2.50 each fully paid for the balance of arrears of dividend.
- 5) Inventories are to be revalued at ₹4,00,000 and doubtful debtors to be written off.
- 6) 9 % debenture holders agreed to take over part of the security of the book value of ₹4,00,000 for ₹5,00,000 in part satisfaction of their claim and agreed to waive interest payable to them.
- 7) Sundry creditors agreed to forego ₹20,000 subject to the condition that the company must pay them half of the remaining amount immediately.
- 8) The contingent liability for the claim for damages materialized to the extent of 50%, which the company paid immediately.
- 9) The directors agreed to convert their loan into equity shares of ₹2.50 each fully paid.

You are required to pass journal entries in the books of Hardship Ltd.

OR

TURN OVER

2. Sun Ltd. was formed to acquire the business of Moon Ltd. as on 31-03-2017. The summary balance sheet of Moon Ltd as on that date was as under : (15)

Liabilities	₹	Assets	₹
Equity Shares of ₹10 each fully paid	4,50,000	Goodwill	60,000
General Reserve	75,000	Land & Building	2,40,000
Export Profit Reserve	24,000	Plant	2,40,000
Profit & Loss A/c	54,000	Investment	90,000
12% Debentures	1,80,000	Stock	1,20,000
Sundry Creditors	1,11,000	Sundry Debtors	1,50,000
Provision for tax	90,000	Bills Receivable – Trade	24,000
		Bank Balance	60,000
Total	9,84,000	Total	9,84,000

Terms of Acquisition :

- 1) Sun Ltd issued to Moon Ltd. 75,000 equity shares of ₹10 each at ₹12 per share.
- 2) Sun Ltd paid ₹4 in cash for each share of Moon Ltd.
- 3) Sun Ltd discharged 12% debentures of Moon Ltd at 10% premium by issue of its 15% debentures at a discount of 12%.
- 4) Sun Ltd paid liquidation expenses ₹15,000.
- 5) Sun Ltd revalued land and building at ₹3,00,000. Plant at 10% below book value, Stock at ₹1,05,000 and debtors subject to 5% provision for doubtful debts.
- 6) Moon Ltd sold one-fifth of the shares received from Sun Ltd at ₹13 per share.
- 7) Sun Ltd issued 30,000 equity shares of ₹10 each at ₹12 each to the public. The issue was fully subscribed and paid for.
- 8) Export profit reserve is to be maintained for the next three years.

You are required to:

- a) Compute Purchase Consideration.
- b) Pass journal entries in the books of Moon Ltd.

TURN OVER

3. Following are the summary of Balance Sheet of S Ltd and B Ltd as on 31-3-2017 : (15)

Liabilities	S. Ltd. (₹)	B. Ltd. (₹)	Assets	S. Ltd. (₹)	B. Ltd. (₹)
8% Preference Share of ₹100 each	18,00,000	27,00,000	Goodwill	4,50,000	4,50,000
Equity Share of ₹100 each	27,00,000	45,00,000	Land & Building	18,00,000	22,50,000
General Reserve	2,25,000	2,70,000	Plant & Machinery	13,50,000	18,00,000
Revaluation Reserve	1,35,000	1,80,000	Computer	9,00,000	13,50,000
Export Profit Reserve	90,000	1,35,000	Investment	4,50,000	4,50,000
Profit & Loss A/c	45,000	90,000	Stock	9,00,000	13,50,000
10% Debenture of ₹100 each	9,00,000	13,50,000	Sundry Debtors	4,50,000	9,00,000
Term Loans	4,50,000	2,25,000	Bills Receivables	2,25,000	4,50,000
Sundry Creditors	6,75,000	5,40,000	Bank	5,85,000	11,25,000
Bills Payable	90,000	1,35,000			
Total	71,10,000	1,01,25,000	Total	71,10,000	1,01,25,000

SB Ltd. was formed to take over the business of S Ltd and B Ltd with an Authorized Share Capital of ₹90,00,000 consisting of 60,000, 12% preference shares of ₹100 each and 3,00,000 equity share of ₹10 each.

Terms of Amalgamation :

- 1) 8% preference shareholders of both the companies are issued equal number of 12% preference shares of SB Ltd. at a price of ₹125 each.
- 2) SB Ltd. will issue four equity shares for three equity shares of S Ltd. and four equity shares for five equity shares of B Ltd. The shares are to be issued at ₹35 each.
- 3) 10% debenture holders of both the companies are discharged by SB Ltd. by issuing such number of its 12% debentures of ₹100 each so as to maintain the same amount of interest.

- 4) SB Ltd. agree to take over all assets and all liabilities at book values except the following :
- Tangible fixed assets at 10% more than book values.
  - Investments and sundry debtors at 90% of their book values.
- 5) Export profit reserves are to be maintained for three more years.

You are required to :

- Compute purchase consideration of S Ltd. and B Ltd.
- Pass journal entries after amalgamation in the books of SB Ltd. applying Purchase Method. (Narration is not required).

OR

3. (A) Prepare Vertical Statement of Profit and Loss for the year ended 31-3-2017 of MAS Agro Ltd. : (08)

Particulars	₹
Interest on Investment	1,00,000
Sales	4,50,000
Opening Stock of Raw Material	60,000
Purchase of Raw Material	2,50,000
Employee Benefits Expenses	40,000
Audit fees	10,000
Sales Return	20,000

Additional Information:

- Interest on Investment was receivable ₹30,000.
- Closing Stock of Raw Material ₹40,000.
- Outstanding Audit fees ₹20,000.

- (B) On 1st April 2016 Mr. Rajesh holds 20,000 Equity Shares of ₹10 each in H Ltd., at a cost of ₹3,00,000. (07)

On 1st July, 2016 he purchased 4,000 additional shares of the same Company at a cost of ₹64,000.

On 1st October, 2016, Company issued bonus of one share for every six shares held as on that date.

On 1st January, 2017 he purchased right shares, announced by Company at the rate of two shares for every five shares held as on that date at ₹12 each.

On 31st January, 2017 he purchased 2,000 additional shares of the same Company at a cost of ₹36,000.

On 1st February 2017 he sold 1,000 shares for ₹20 each.

Prepare Investment in Equity Shares Account in the books of Mr. Rajesh for the year ended 31st March, 2017.

TURN OVER

4. The following is the Trial Balance of A Ltd. as on 31st March, 2017 : (15)

Debit Balances	₹	Credit Balances	₹
Fixed Assets - Tangibles	9,55,000	1,60,000 Equity Shares of ₹10 each fully paid up	16,00,000
Office Salaries	1,55,000	Securities Premium	15,000
Office Rent	1,20,000	General Reserve	50,000
Establishment Expenses	58,000	Revenue from Operations	8,00,000
Finance Expenses	49,000	Discount Received	8,700
Sundry Debtors	90,000	Bills Payable	1,200
Interim Dividend	80,000	Sundry Creditors	24,600
Cash on Hand	8,000	Profit & Loss Account	20,000
Bank Balance	2,00,000	Provision for Taxation (2015-16)	70,000
Security Deposit- short term	7,800	Interest Received (Net of TDS ₹500)	9,500
Advance Tax (2016-17)	1,00,000		
5% Investments in Bonds	2,10,000		
Stock – Finished Goods	4,50,000		
Advance Tax (2015-16)	80,000		
Selling Expenses	20,200		
Auditors Remuneration	16,000		
Total	25,99,000	Total	25,99,000

Additional Information :

- 1) Market value of investments is ₹2,10,000 while face value is ₹2,00,000.
- 2) Auditors remuneration includes their fees as auditors ₹10,000 and remaining as Consultants.
- 3) Sundry Debtors include due for more than 6 months ₹15,000. All debts are considered good and unsecured.
- 4) Provide for outstanding expense : Office Salaries ₹8,000; Office Rent ₹10,000; Establishment expenses ₹7,000.
- 5) Provision for tax for the current year ₹1,00,000 to be made.
- 6) The income tax assessment for year 2015-16 was completed resulting into a gross demand of ₹78,000.
- 7) The Authorized Share Capital of the Company is 2,50,000 Equity Shares of ₹10 each.
- 8) Transfer ₹1,00,000 to general reserve.

Prepare statement of Profit and Loss for the year ended 31st March, 2017 and a balance sheet as on that date of A Ltd. Ignore previous year's figures and corporate dividend tax.

OR

TURN OVER

4. Mr. Shivam holds 1,000 – 10% Debentures of ₹100 each in TM Ltd. as on 1st April, 2016 at a cost of ₹1,20,000. Interest is payable half yearly on 30th September and 31st March every year. Transactions for the year are as follow :

Date	Particulars	Number of Debentures	Rate ₹
30/06/2016	Purchased	500	102 Cum Interest
01/10/2016	Purchased	500	97 Ex Interest
31/12/2016	Sold	700	110 Cum Interest
01/02/2017	Sold	300	98 Ex Interest
01/03/2017	Purchased	200	105 cum Interest

The books of accounts are closed on 31st March every year.

Prepare Investment in 10% Debenture Account in the books of Shivam for the year ended 31/03/2017. Market value of the above investment on 31st March 2017 was ₹1,30,000.

5. (a) What is Purchase Consideration? Explain the different methods of computation of Purchase Consideration? (08)
- (b) Distinguish between Internal Reconstruction and External Reconstruction of Companies. (07)

OR

5. Write short notes on **Any Three** of the following : (15)
- Purchase method of Amalgamation.
  - Tangible fixed assets and Intangible fixed assets.
  - Need of convergence to IFRS.
  - Capital Reduction Account.
  - Cum Interest and Ex Interest Price.

Q. P. Code : 23697

८

(मराठी रुपांतर)

(२^१/_२ तास)

(एकूण गुण : ७५)

कृपया प्रश्नपत्रिका बरोबर आहे का ते तपासावे.

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 (२) उजवीकडील आकडे गुण दर्शवितात.
 (३) तुम्ही केलेली टाचणे उत्तराचा भाग आहे.
 (४) साधे गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.
 (५) इंग्रजी भाषेतील मुळ प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. अ) जोड्या लावा (कोणतेही आठ) :

(८)

गट 'अ'	गट 'ब'
१) प्रमंडळाचे संयोजन	● भाग धारकाचा निधी
२) व्यक्तीगत विनियोग खाते	● स्थिर उत्पन्न प्रतिभूती
३) सामान्य भाग	● दृश्य स्थिर संपत्ती
४) सरकारी रोखे	● चालू संपत्ती
५) संयोजन समायोजन निधी खाते	● ए. एस. - १३
६) व्यापारी विपत्र	● बदलणारे उत्पन्न प्रतिभूती
७) व्याजासहित विनियोग किंमत	● ए. एस. - १४
८) जमीन आणि इमारत प्रदर्शित करणे	● वैधानिक निधी
९) शुध्द संपत्ती पध्दती	● व्याज समाविष्ट
१०) अंतर्गत पुर्नरचने मध्य संपत्तीमध्ये वाढ झाली आहे	● खरेदी किंमत
	● भांडवल कपात खात्याच्या जमा बाजूला
	● भांडवल कपात खात्याच्या विकलन बाजूला

ब) खालील विधाने सत्य कि अत्यंत ते लिहा (कोणतेही सात) :

(७)

- १) अंतर्गत पुर्नरचनेमध्ये नवीन कंपनीची स्थापना होत नाही.
 २) प्रमंडळाच्या संयोजनामध्ये जी कंपनी व्यापार खरेदी करते त्या कंपनीस ट्रन्सफरी कंपनी म्हणतात.
 ३) जेव्हा अल्प मुदती विनियोग विकला जातो, त्यावेळी मिळणारा नफा नफा-तोटा खात्याला वर्ग केला जातो.
 ४) आय.एफ.आर.एस म्हणजे आंतरराष्ट्रीय आर्थिक अहवाल दंडक.
 ५) "संगणक सॉफ्टवेअर" अदृश्य संपत्तीच्या माथळ्याखाली कंपनीच्या स्थिती विवरणात दाखविले जाते.

TURN OVER

- ६) “अग्रहक भागावरील लाभांश” इतर चालू देण्याच्या माथण्याखाली कंपनीच्या स्थिती विवरणात दाखविले जाते.
- ७) भांडवल कपात खात्यावरील अधिक्य भांडवल परतनिधी खात्याला वर्ग केले जाते.
- ८) कर्जरोख्यावरील व्याजाची गणना कर्जरोख्याच्या एकूण किंमतीवर केली जाते.
- ९) सर्मिपीत भाग पुर्न विक्री केली जाऊ शकत नाही.
- १०) “कॅपिटल वर्क इन प्रोग्रेस” भाग भांडवल या माथळ्याखाली स्थिती विवरणात दाखविले जाते.

२. हार्डशीट लि. चा ३१ मार्च, २०१७ रोजीचा सारांश ताळेबंद पुढीलप्रमाणे आहे.

(१५)

देयता	₹	मालमत्ता	₹
१४,००० ८% संचियत अग्रहक भाग भांडवल प्रत्येकी ₹१०० चे पूर्ण दत्त	१४,००,०००	नावलौकिक	३,३०,०००
१,६०,००० सामान्य भाग भांडवल प्रत्येकी ₹१० चे पूर्ण दत्त	१६,००,०००	जमीन आणि इमारत	१२,००,०००
९% कर्जरोखे (प्रत्येकी ₹१००) (जमीन आणि इमारत वर गहान)	७,००,०००	मालसाठा	४,४०,०००
कर्ज रोख्यावरील व्याज मिळविण्याजोगे आणि बाकी	३१,५००	विविध ऋणको :	
संचालकाचे कर्ज	१,४०,०००	चांगले	७,४०,०००
विविध धनको	६,२०,०००	बुडित	१,२०,०००
		अधिलेष	५,६०,०००
		प्राथमीक खर्च	२०,०००
		नफा-तोटा खाते	१०,८१,५००
एकूण	४४,९१,५००	एकूण	४४,९१,५००

संभाव्य देयता :

अ) संचियत अग्रहक भागावरील लाभांश २ वर्षांचा बाकी आहे.

ब) नुकसान भरपाई ₹२,००,००० चा दावा न्यायालयात प्रलंबित आहे.

अंतर्गत पुर्नरचनेसाठी आवश्यक असणाऱ्या विविध परवानग्या घेतल्या आणि पुर्नरचना योजनेस मजूरी मिळाली व त्या खालील प्रमाणे आहेत.

- १) प्रत्येकी ८% अग्रहकाच्या दर्शनी भागाचे मूल्य ₹१०० वरून ₹६० पर्यंत करावयाचे आहे व ते पूर्ण दत्त आहे आणि संख्या बरोबर ठेवायची आहे.
- २) प्रत्येक समभागाचे मूल्य ₹१० आहे ₹२.५० चे करण्यात आली आहे व पूर्णदत्त आहे आणि संख्या बरोबर ठेवावयाची आहे.
- ३) नावलौकिक, प्राथमिक खर्च आणि नफा-तोटा खाते पूर्णपणे बाद करावयाचे आहे.
- ४) ८% अग्रहक भाग धारकांनी एक वर्षांचा लांभाश सोडून देण्याचे मान्य केले व बाकी लांभाशासाठी ₹२.५० सामान्य भाग घेण्याचे मान्य केले.

TURN OVER

- ५) मालसाठ्याचे पूर्णमूल्य ₹४,००,००० आणि बुडित कर्ज बाद करावयाचे आहे.
- ६) ९% कर्जरोखे धारकांनी पुस्तक मूल्य ₹४,००,००० चे ₹५,००,००० मध्ये घेण्याचे मान्य केले व कर्जरोख्यावरील व्याज सोडून देण्याचे मान्य केले.
- ७) विविध धनकोनी ₹२०,००० सोडून देण्याचे मान्य केले व राहिलेली रक्कम त्वरीत कंपनीने शोधन करावे.
- ८) कंपनीने संभाव्य नुकसनीबद्दल ५०% रक्कम त्वरीत देण्याचे मान्य केले.
- ९) संचालकाची संचालकाचे कर्ज सामान्य भागामध्ये करण्याचे मान्य केले प्रति भाग ₹२.५० पूर्ण दत्त आहे.

वरील माहितीच्या आधारे हार्डशीप लि.च्या पुस्तकात नोंदी करा.

किंवा

२. सन लि. ने मून लि. चा व्यापार घेतला आहे. दि. ३१-०३-२०१७ रोजीचा मून लि. चा सारांश ताळेबंद (१५) खालील प्रमाणे आहे.

देयता	₹	मालमत्ता	₹
सामान्य भाग प्रत्येकी ₹१० पूर्ण दत्त	४,५०,०००	नावलौकिक	६०,०००
सामान्य निधी	७५,०००	जमीन आणि इमारत	२,४०,०००
निर्यात नफा निधी	२४,०००	संयंत्र	२,४०,०००
नफा-तोटा खाते	५४,०००	विनियोग	९०,०००
१२% कर्जरोखे	१,८०,०००	मालसाठा	१,२०,०००
विविध धनको	१,११,०००	विविध अधमर्ण	१,५०,०००
करासाठी तरतूद	९०,०००	प्राप्य विपत्र व्यापारी	२४,०००
		अधिकोष शिल्लक	६०,०००
एकूण	९,८४,०००	एकूण	९,८४,०००

अती व शर्ती :

- १) सन लि.ने मून लि. ला ७५,००० समभाग प्रति ₹१० चे ₹१२ ने निर्गमित केले.
- २) सन लि. ने मून लि. च्या प्रत्येक भागास ₹४ रोखीने दिले.
- ३) सन लि. ने मून लि. ची खरेदी किमतीचे शोधन पुढील प्रमाणे केले आहे. १२% कर्जरोखे, १०% प्रव्याजीने निर्गमित केले व वर १५% कर्जरोख्यावर १२% सुट दिली.
- ४) सन लि. ने निस्तरण खर्च ₹१५,००० दिले.
- ५) सन लि. ने जमीन आणि इमारतीचे पूर्णमूल्य ₹३,००,०००. संयंत्रे १०% पुस्तक मूल्यापैक्षा कमी मालसाठा ₹१,०५,००० आणि विविध अधमर्णावर ५% बुडित कर्जासाठी तरतूद केली आहे.
- ६) मून लि. नी सन लि. कडून घेतलेले समभागामधून १/५ भाग ₹१३ प्रमाणे विकला.

- ७) सन लि. ने ३०,००० सामान्य भाग विक्रीस काढले व त्याचे दर्शनी मूल्य ₹१० आहे व निर्गमित मूल्य ₹१२ आहे व हे भाग जनतेसाठी विक्रीस काढले व पूर्ण रक्कम मिळाली.
८) निर्यात नफा निधी पुढील तीन वर्षासाठी ठेवण्यास आला आहे.

वरील माहितीच्या आधारे :

- अ) खरेदी किमतीची गणना करा.
ब) मून लि. च्या पुस्तकात नोंदी करा.

३. एस. लि. आणि बी. लि. चे संयोजनाच्या वेळेची स्थिती विवरण खालीलप्रमाणे आहे. ३१-३-२०१७ (१५)
रोजीचा सारांश ताळेबंद :

देयता	एस. लि. (₹)	बी. लि. (₹)	मालमत्ता	एस. लि. (₹)	बी. लि. (₹)
८% अग्रहक्क भाग प्रत्येकी ₹१०० चे	१८,००,०००	२७,००,०००	नावलौकिक	४,५०,०००	४,५०,०००
सामान्य भाग प्रत्येकी ₹१०० चे	२७,००,०००	४५,००,०००	जमीन आणि इमारत	१८,००,०००	२२,५०,०००
सामान्य निधी	२,२५,०००	२,७०,०००	सयंत्र आणि यंत्र	१३,५०,०००	१८,००,०००
पूर्णमुल्यांकन निधी	१,३५,०००	१,८०,०००	संगणक	९,००,०००	१३,५०,०००
निर्यात नफा निधी	९०,०००	१,३५,०००	गुंतवणूक	४,५०,०००	४,५०,०००
नफा-तोटा खाते	४५,०००	९०,०००	मालसाठा	९,००,०००	१३,५०,०००
१०% कर्जरोखे प्रति ₹१०० चे	९,००,०००	१३,५०,०००	विविध अधमर्ण	४,५०,०००	९,००,०००
मुदती कर्ज	४,५०,०००	२,२५,०००	प्राप्यी विपत्र	२,२५,०००	४,५०,०००
विविध धनको	६,७५,०००	५,४०,०००	अधिकोष	५,८५,०००	११,२५,०००
देयी विपत्र	९०,०००	१,३५,०००			
एकूण	७१,१०,०००	१,०१,२५,०००	एकूण	७१,१०,०००	१,०१,२५,०००

एसबी लि. स्थापना झाली व एस.लि. व बी. लि. चे अधिक्रम भाग भांडवल ₹९०,००,००० आहे. यात ६०,०००, १२% अग्रहक्क भाग प्रत्येकी ₹१०० आणि ३,००,००० समभाग प्रत्येकी ₹१० चे आहेत.

संयोजनाच्या शर्ती :

- ८% अग्रहक्क भाग धारक दोन कंपन्यांचे नविन कंपनीने त्याच संख्येचे १२% अग्रहक्क भाग एसबी लि. ने निर्गमित केले व प्रतिभाग ₹१२५ प्रमाणे.
- एसबी लि. ने ३ भागास नविन कंपनीचे ४ भाग आणि बी. लि. केला. ५ भागास नविन कंपनी ४ भाग निर्गमित केले, त्याचे मूल्य प्रति भाग ₹३५ होते.
- १०% कर्जरोखे धारकांना दोन्ही कंपन्यांचे कर्जरोखे धारकांना नविन कंपनीने १२% कर्जरोखे प्रति ₹१०० प्रमाणे निर्गमित केले व व्याजाची रक्कम सारखीच ठेवली आहे.

- ४) एसबी लि. दोन्ही कंपन्याची सर्व संपत्ती व देयता पुस्तक मूल्याने घेण्याचे मान्य केले. मात्र खालील बाबी सोडून :
- अ) दृश्य स्थिर संपत्ती पुस्तक मूल्यापेक्षा १०% जास्तीने घेतल्या.
ब) विनियोग आणि विविध अधमर्ण पुस्तक मूल्याचे ९०% ने घेतल्या.
- ५) नियात नफा निधी पुढील ३ वर्षासाठी ठेवण्यात आला आहे.

वरील माहिती वरून :

१. एस. लि. व बी. लि. ची खरेदी किमतीची गणना करा.
२. एसबी लि. च्या पुस्तकात नोंदी कराव्यात व खरेदी पध्दतीचा उपयोग करावा. (स्पष्टीकरण देऊ नये).

किंवा

३. (अ) खालील दिलेल्या माहितीच्या आधारे मास अग्रो लि. चे उभ्या रकान्यात नफा-तोटा पत्रक दि. (०८) ३१-०३-२०१७ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता तयार करा :

विवरण	₹
विनियोगावरील व्याज	१,००,०००
विक्री	४,५०,०००
सुरुवातीचा कच्चा माल	६०,०००
कच्चा माल खरेदी	२,५०,०००
कर्मचारी लाभ खर्च	४०,०००
अंकेक्षण फी	१०,०००
विक्री परत	२०,०००

अतिरिक्त माहिती :

१. विनियोगावरील व्याज मिळण्या जोगे ₹३०,००० आहे.
२. अखेरचा कच्चा माल ₹४०,०००.
३. अदत्त अंकेक्षण शुल्क ₹२०,०००.
- (ब) श्री राजेशकडे दि. ०१-०४-२०१६ रोजी एच. लि. चे २०,००० समभाग प्रति ₹१० चे होते व (०७) त्याची मूळ किंमत ₹३,००,०००.
०१-०७-२०१६, ४,००० ज्यादा समभाग त्याच कंपनीचे खरेदी केले व त्याची मूळ किंमत ₹६४,००० आहे.
०१-१०-२०१६ रोजी कंपनीने ६ समभागास १ बोनस भाग देण्याचे जाहीर केले.
०१-०१-२०१७ रोजी कंपनीने अधिकार भाग निर्गमित केले ज्यांनी ५ भाग घेतले आहे, त्यांना २ अधिकार भाग देण्याचे मान्य केले व प्रति भाग ₹१२ आहे.
३१-०१-२०१७ रोजी त्यांनी २,००० ज्यादा भाग खरेदी केले व त्याची मूळ किंमत ₹३६,००० आहे.
०१-०२-२०१७ रोजी त्यांनी १,००० भाग प्रति ₹२० ने विकले.
श्री. राजेशच्या पुस्तकात ३१-०३-२०१७ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता सामान्य भाग खाते तयार करा.

४. अ लि. चे तेरीज पत्रक खालीलप्रमाणे आहे. दि. ३१-०३-२०१७ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता आहे. (१५)

विकलन अधिक्व	₹	समाकलन अधिक्व	₹
स्थिर संपत्ती दृश्य	९,५५,०००	१६०००० सामान्य भाग प्रति	
कार्यालयीन वेतन	१,५५,०००	₹१० चे पूर्णदत्त	१६,००,०००
कार्यालयीन भाडे	१,२०,०००	प्रतिभूती प्रण्याली	१५,०००
अस्थापना खर्च	५८,०००	सामान्य निधी	५०,०००
आर्थिक खर्च	४९,०००	संचालनाकडून उत्पन्न	८,००,०००
विविध अधमर्ण	९०,०००	प्राप्त सुट	८,७००
मध्य लाभांश	८०,०००	देय विपत्र	१,२००
हस्तस्थ रोख	८,०००	विविध धनको	२४,६००
अधिकोष शिल्लक	२,००,०००	नफा-तोटा खाते	२०,०००
सुरक्षा ठेव - अल्प मुदती	७,८००	करासाठी तरतूद (२०१५-१६)	७०,०००
अग्रीम कर (२०१६-२०१७)	१,००,०००	प्राप्त व्याज (शुध्द टी.डी.एस.	९,५००
५% बॅण्डसमध्ये गुंतवणूक	२,१०,०००	₹५००)	
तयार मालासाठी	४,५०,०००		
अग्रीम कर (२०१५-२०१६)	८०,०००		
विक्री खर्च	२०,२००		
अंकेक्षण मानधन	१६,०००		
एकूण	२५,९९,०००	एकूण	२५,९९,०००

अतिरिक्त माहिती :

- १) विनियोगाची बाजारी मूल्य ₹२,१०,००० जेव्हा दर्शनी मूल्य ₹२,००,०००.
- २) अंकेक्षणाच्या मानधनामध्ये अंकेक्षण शुल्क ₹१०,००० राहिलेले सल्लामसलतसाठी.
- ३) विविध अधमर्ण मध्ये ६ महिन्यापेक्षा जास्त असलेले अधमर्ण ₹१५,००० सर्व बाकी चांगली व असुरक्षित मानावी.
- ४) अदत खर्चासाठी तरतूद खालील प्रमाणे आहे :
कार्यालयीन वेतन ₹८,०००; अदत भाडे ₹१०,०००; अस्थापना खर्च ₹७,०००.
- ५) चालू वर्षासाठी करासाठी ₹१,००,००० तरतूद केली आहे.
- ६) आयकर आकारणी २०१५-१६ ची पूर्ण झाली आहे व सकल मागणी ₹७८,००० आहे.
- ७) कंपनीचे अधिकृत भाग भांडवल २,५०,००० समभाग प्रत्येकी ₹१० आहे.
- ८) ₹१,००,००० सामान्य निधीला वर्ग करण्याचे ठरले आहे.

वरील माहितीच्या आधारे नफा-तोटा विवरण पत्रक व अ लि. चे स्थिती विवरण दि. ३१-०३-२०१७ रोजीचे तयार करा. मागील वर्षाचे अंक आणि कॅरपोरेट लाभांश कराचा विचार करू नका.

किंवा

TURN OVER

४. ०१-०४-२०१६ रोजी श्री. शिवम यांच्या पुस्तकात टीएम.लि. चे १०% कर्जरोखे १,०००, प्रतिकर्ज (१५) रोखे ₹१०० चे होते. त्याची मूळ किंमत ₹१,२०,००० होते. प्रतिवर्षी व्याज ३० सप्टेंबर आणि ३१ मार्चला दिले जाते.

खालीलप्रमाणे व्यवहार झालेले आहेत :

दिनांक	विवरण	कर्ज रोख्याची संख्या	दर (₹)
३०/०६/२०१६	खरेदी	५००	१०२ - व्याजासहित
०१/१०/२०१६	खरेदी	५००	९७ - व्याजाविरहित
३१/१२/२०१६	विक्री	७००	११० - व्याजासहित
०१/०२/२०१७	विक्री	३००	९८ - व्याजाविरहित
०१/०३/२०१७	खरेदी	२००	१०५ - व्याजासहित

वरील माहितीवरून श्री. शिवमच्या पुस्तकात १०% कर्जरोखे खाते ३१/०३/२०१७ ला संपणाऱ्या वर्षाकरिता तयार करा. ३१-०३-२०१७ रोजी विनियोगाचे बाजारी मूल्य ₹१,३०,००० होते.

५. (अ) खरेदी किंमत म्हणजे काय? खरेदी किंमत गणना करण्याच्या पध्दती स्पष्ट करा. (०८)
- (ब) कंपनी अंतर्गत पूर्णरचना आणि बाह्य पूर्णरचना यातील फरक स्पष्ट करा. (०७)

किंवा

५. पुढीलपैकी कोणत्याही तीनवर संक्षिप्त टिपा लिहा : (१५)

- अ) संयोजनाची खरेदी पध्दत.
- ब) दृश्य स्थिर संपत्ती आणि अदृश्य स्थिर संपत्ती.
- क) आय.एफ.आर.एस.ची कन्व्हरजनची गरज.
- ड) भांडवल कपात खाते.
- इ) व्याजासहित आणि व्याजाविरहित किंमत.